

EMLÉKEZTETŐ

Tárgy: Az NIIF Program Alkalmazói Tanács (AT) Elnökségének ülése.

Helyszín: MTA SZTAKI
1132 Budapest, Victor H. u. 18-22. Alagsor 31.

Idő: 1996. szeptember 6.

Jelen vannak: (Jelenléti ív: 1. sz. melléklet)

Baumann Ferenc	(titkár)	(Budapesti Műszaki Egyetem)
Gordos Géza	(társelnök)	(BME TTT)
Harnos Zsolt		(Kertészeti Egyetem)
Homor Lajos		(Vitéz J. Tanítóképző Főisk.)
Horváth Tibor		(Orsz. Pedagógiai Könyvtár és Múz.)
Horváth Zalán		(ELTE TTK Elm. Fiz. Tszk.)
Kolosi Tamás	(társelnök)	(TÁRKI)
Nagy Miklós	(áll. meghívott)	(NIIFP Koordinációs Iroda)
Springer Ferenc	(titkár)	(NIIFP KI)
T. Bíró Katalin		(Magyar Nemzeti Múzeum)
Ujvári Gábor	(megbízott)	(MTA Pszichológiai Int.)
Zalainé Kovács Éva		(Kertészeti Egy. Közp. Könyvt.)

Az ülést Kolosi Tamás az NIIF Program Alkalmazói Tanácsának társelnöke vezette le.
Az ülés napirendje a 2. sz. mellékletben látható, melyet az elnökség elfogadott.

1.) **Beszámoló az NIIF Program éves eddigi tevékenységéről, projektjeinek állásáról és terveiről.**

A beszámolót Nagy Miklós tartotta, amelyben az alábbiakra tért ki részletesebben:

A napokban ért véget az
Informatika a felsőoktatásban '96
Networkshop '96

közösen megrendezett konferencia, amely a 600 fős részvételi arányával és az előadások magas színvonalával méltán hasonlítható a nemzetközi konferenciákhoz.

1996. augusztus 6-án az NIIF Program Felügyelő Tanácsa jóváhagyta a Program 1996-os minimális működéshez szükséges költségvetési tervét, melynek anyagi fedezetét (580 MFt) a Programot finanszírozó tárcák biztosítják.

A költségvetés fő fejezete a HBONE működtetése. A HBONE két külföldi kapcsolatának, valamint a hazai hálózat működtetésének finanszírozása a költségvetésből az idei évre megvalósítható.

A MATÁV-val folytatott tárgyalások eredményeként sikerült az X.25-ös forgalomra és a digitális bérelt vonalak havi bérleti díjára vonatkozóan kedvezményes fizetésben megállapodni.

A HBONE kiépítése a befejezéséhez közeledik és a napokban bekötésre kerülő végpontok működésének elindulásával tulajdonképpen befejezettnek tekinthető. A HBONE

összeköttetések vidéki viszonylatai 64 kbps sáv szélességűek voltak, de FEFA részéről újabb források rendelkezésre bocsátásával sikerült megrendelni öt vidéki nagyváros (Miskolc, Debrecen, Szeged, Pécs, Veszprém) vonalának 512 kbps-re emelését, amelyből kettő (Debrecen és Veszprém) már így üzemel, a másik háromnak a sáv szélesség növelése pedig a napokban valósul meg.

A másik fontos projekt az "Intelligens város" keretén belül az NIIF Operatív bizottság 1996. április 15-i ülésén jóváhagyta az "Internet a kábeltelevíziós hálózaton" elnevezésű pilot jellegű program végrehajtását, amely Nyíregyházán 20 "academic" szférához tartozó intézmény részvételével valósul meg, és ünnepélyes átadása a közeljövőben megtörténik. Ennek eszközeit sikerült beszereznie a Programnak. A BME munkatársai által elkészített másik projektterv "Intelligens település" elnevezéssel beépült az OMFB-nek a közeljövőben kiírásra kerülő KMÜFA pályázatába.

A MICE projekt keretében a telekonferencia rendszer működőképesen átadásra került, első hazai kipróbálása a JENC konferencián történt meg, a know-how bárki számára hozzáférhető és átadható.

A középiskolák bekapcsolásának pilot projektjére szintén megvan a megfelelő forrás, jelenleg kb. 240 középiskola forgalmaz a HBONE-on csak levelezést igénybevéve, és kb. 60 olyan van, amelyik nem a kapcsolt telefonhálózatot veszi igénybe, hanem minőségileg jobb kapcsolata van és ezáltal teljeskörű Internet szolgáltatást kap. A középiskolák bevonása az akadémiai körbe az OMFB és az MKM által is támogatott és mindenképpen megvalósítandó feladat, de az összes középiskola teljes csatlakoztatása a HBONE-hoz csak újabb, elsősorban a közoktatásra szánt források rendelkezésére bocsátása esetén megvalósítható, amelyből a HBONE hazai és nemzetközi sáv szélességének jelentős emelése is finanszírozandó.

A Magyar Elektronikus Könyvtárnak a katalogizálása megtörtént, ami jelentős eredménye a projektnek.

A könyvtárak jobb minőségű csatlakoztatására további pénzeszközök szükségesek az MKM illetékes főosztálya részéről, a múzeumokhoz hasonlóan, ahol néhánynak a bekapcsolására a minisztérium által támogatottan a közeljövőben sor kerül.

Hazánkban rendezték az idén a JENC konferenciát és a CEENET Workshop-ot, mindkettő szervezésében és lebonyolításában résztvett a Program, és mindkét konferencia megrendezése rendkívül magas színvonalú és sikeres volt.

Szó esett még a Program szervezeti felépítésének régóta húzódó és a közeljövőben mindenképpen megoldandó átalakításáról. Elsősorban a Program valamilyen formájú önálló jogi személlyé történő átalakításáról, amely a szeptember 19-i Felügyelő Tanácsi ülésen mindenképpen napirendre kerül.

Az Európai Közösség által támogatott és részben finanszírozott TEN34 Programnak amely a 34 Mbps sáv szélességű európai gerinchálózat kifejlesztését tűzte ki célul, a HUNGARNET Egyesület teljes jogú tagja lett, az EK országokon kívül eddig egyetlen más országbeliként. Ez azt jelentené, hogy jövő májustól 10 Mbps-os kapcsolódásunk lenne a nemzetközi hálózathoz. Megvalósulása sokkal nagyobb jelentőségű technikai előrelépést jelentene ahhoz, amennyivel a Program költségvetését megterhelné (kb. 100 Mft), abban az esetben ha létrejön a hasonló megállapodás a MATÁV-val, mint a jelenlegi 2 Mbps-os nemzetközi vonalunk 50%-os finanszírozása.

A minősített kutatók otthoni Internet használatának projektje rendkívül jól halad. Jelenleg 300 kutató rendelkezik már ilyen kapcsolattal a közel 1000 jelentkezőből. A Program által a

regionális centrumokba telepített terminál szerverek pedig a vidéki kutatók nagy részének is lehetővé teszik, hogy csak a helyi telefonhívás költségét kelljen finanszírozniuk.

A jövő évi működéshez mindenképpen több forrás szükséges a támogató tárcáktól és esetleg az infrastruktúrát használó intézmények részéről, amely elsősorban a nemzetközi forgalomnak a budapesti kicserélőn és a regionális centrumokban történő méréséből megállapítható arányos hozzájárulást jelentené.

A beszámolóhoz véleményként és javaslatként a következők hangzottak el:

Fel kell kérni az Operatív Bizottságot, és a Felügyelő Tanácsot, hogy mindenképpen próbáljon megoldást találni annak a már-már tarthatatlan állapotnak a megszüntetésére, hogy a Program nem önálló jogi személyiségű keretek között működik. A Program szervezeti átalakításával együtt újra át kellene gondolni a Program működését is, hiszen az utóbbi időben ismét a műszaki és fenntartó jellege került előtérbe az alkalmazói jellegének háttérbe szorulásával. Az egyes projektek létrehozásáról és elindításáról meg kellene kérdezni az alkalmazói kört arról, hogy az éves működéshez szükséges pénzügyi kereteket ismerve és ahhoz szükségképpen hozzájárulva, mire lenne hajlandó áldozni és mire nem.

A középiskolai projekttel kapcsolatban az AT Elnöksége szeretné felhívni az OB és az FT figyelmét arra, hogy annak csak a pilot projekt része finanszírozható a rendelkezésre álló pénzügyi keretből, a teljes megvalósításhoz további, elsősorban a közoktatásra fordítható pénzügyi forrásokat kellene biztosítani az MKM-nek és az OMFB-nek.

Ezenkívül az egészségügyi intézmények (közkórházak, ÁNTSZ-ek, stb.) bekapcsolásához a Népjóléti tárca forrásai is nélkülözhetetlenek.

2.) Zártkörű eszközpályázat kiírásának megtárgyalása.

A Műszaki Tanács két nappal ezelőtt megtárgyalta a pályázati kiírást, amely hasonló az 1994-es közösen lebonyolított FEFA-NIIF pályázathoz, csak a rendelkezésre álló pénzügyi kerethez igazodik, és néhány módosítással azt jóváhagyta.

A pályázathoz írásos vélemény is érkezett Selényi Endréné részéről, aki javasolja azon intézmények részeinek (egyetemi karok, szakok) részvételét is a pályázaton, amelyek teljes jogú HUNGARNET tagsággal rendelkeznek

Az Alkalmazói Tanács Elnöksége nem javasolja a pályázatot ilyen formában kiírni, mert a rendelkezésre álló pénzkeret és a lebonyolításra fordítandó munka és adminisztráció nem áll összhangban.

Az AT Elnökség ezzel szemben azt javasolja az Operatív Bizottságnak, mivel egy intézmény digitális béreltvonalas bekapcsolása (kiépítési beruházás és router) kb. 500 eFt-os nagyságrendű, így az erre jogosult intézmények erre pályázhatnak.

A pályázaton előnyt élvezne az az intézmény, amely kicsi, nem kapott semmit az NIIF-től, és szolgáltatást szeretne nyújtani. Már bekapcsolt intézmények részei, amelyek teljes jogú HUNGARNET tagok, csak akkor pályázhatnak, ha területileg elkülönülnek a hálózaton lévő anyaintézménytől (pl. kihelyezett karok, szakok, stb.). Természetesen ebben az esetben nem pályázhatnak az az intézmény, melynek bekapcsolása már meg van rendelve vagy éppen folyamatban van.

A pályázó intézmények körét a fenti elveknek megfelelően pontosan meg kell határozni, és a pályázatot csak azok számára kiírni, ez viszont függ a következő pontban átállításra javasolt intézmények körétől, így csak azokat az intézményeket adjuk meg amelyeket a következő pontban az Elnökség az idén nem javasolt bérelt vonalra átállítani, azok felsőoktatási, vagy akadémiai kutató intézmények és még nem nyertek 1 Mft-nál többet az NIIF-től. (3. sz. melléklet).

3.) Digitális béreltvonal kiépítési és a havi bérleti díj hozzájárulási kérelmek, valamint a HBONE regionális továbbfejlesztése.

Az NIIF Program Alkalmazói Tanácsa Elnökségének javaslatára a Program Operatív bizottsága 1991-1994 között minden évben 40-50 intézmény hálózati végpontjának kiépítéséhez biztosított anyagi és eszköz támogatást (X.25-ös végpontok), illetőleg 1994-től kb 20-30 intézmény átállítását X.25-ről digitális bérelt vonalra. Az 1996-os költségvetési terv elfogadásával lehetővé vált ismét újabb intézményeket ilyen módon digitális bérelt vonallal a HBONE-hoz csatlakoztatni.

Egy digitális végpont kiépítése a következő költségekkel jár:

kb. 120 eFt egyszeri beruházási díj,

kb. 300 eFt értékű Internet router.

Az eddig átállított HUNGARNET intézmények havi bérleti díjához az NIIF Program hozzájárult olyan módon, hogy az intézményeknek csak kb. 10 eFt-ot kell fizetniük havonta, ami megfelel az eddig is általuk fizetett X.25-ös havi alapidíjnak, a további költségeket a Program viseli.

Az AT Elnöksége a 4. sz. mellékletben látható intézményeknek javasolja a digitális bérelt vonalas kiépítést, és minden HUNGARNET rendes tagnak, függetlenül attól, hogy NIIF támogatással épült ki a vonala, vagy saját erőből építette ki az intézmény, a havi bérleti díjhoz a fenti módon történő hozzájárulást javasolja biztosítani, ameddig a pénzügyi lehetőségek ezt lehetővé teszik.

A HBONE regionális továbbfejlesztését az 4. sz. mellékletben szereplő városokkal, amelyekben több "academic" intézmény van, az FT tulajdonképpen már jóvá hagyta. Az új node-ként jelentkező intézményekkel az AT Elnöksége egyetért, és ha be tudják gyűjteni a városukban a további intézmények támogató hozzájárulását, hogy ők legyenek a node-ok, a kiépítést javasolja megrendelni. Ez már a Bajai Csillagvizsgáló Intézetnél, valamint a Vitéz J. Tanítóképző Főiskolánál (Esztergom) megtörtént, a továbbiaknál folyamatosan történik.

4.) A 3.) pontban tárgyalt béreltvonali kiépítésekhez szükséges eszközre, Internet router, történő árajánlatok beérkezése után javaslat a beszerzésre.

Három cégtől kért árajánlatot az NIIF Program Koordinációs Irodája Internet routerekre, az OPTOTRANS Kft.-től, A LIAS Kft.-től és az IT Consult Rt.-től. Ebből csak kettő érkezett be, az OPTOTRANS és az IT Consult ajánlata.

Az AT Elnökségének nem hatásköre árajánlatok elbírálása, csak azt javasolhatja, hogy a műszakilag megfelelőt és a legolcsóbbat válassza az NIIF erre a célra.

5.) Az NIIF által támogatott adatbázisok gyűjteménye (D7-es dokumentum) felújított változatának kiadásához beérkezett árajánlat ismertetése.

Az NIIF Program Koordinációs Irodája árajánlatot kért a KORNÉTÁS Kiadótól a D7-es dokumentum (NIIF adatbázisok gyűjteménye) felújított változatának nyomdai elkészítésére.

A dokumentumot az NIIF sorozatát már eddig is kiadó nyomda készítené el, és a Program az érdeklődőknek önköltségi áron árulná.

Az AT Elnökség véleménye az előző pontban leírtakéval megegyezik, azaz nem hatásköre az elbírálás, mindenesetre célszerűnek találná, ha ez a gyűjtemény nem csak elektronikus, hanem írott formában is rendelkezésre állna.

6.) Javaslat szoftver licencek vásárlására (ARCHIE és LISTSERV).

A licencek megvásárlását az AT Elnöksége a Műszaki Tanácshoz hasonlóan támogatja.
(5. sz. melléklet)

7.) Javaslat a NetAnswer program beszerzésére.

A program beszerzését az AT Elnöksége támogatja.
(6. sz. melléklet)

8.) Középiskolák bekapcsolása az Internet hálózatba. Pénzügyi terv a bekapcsolás HBONE-ra épülő lépcsőzetes megvalósítására.

Az AT Elnöksége a dokumentumban leírtakat tudomásul vette és az 1. napirendi pontban leírtaknak megfelelően a jelenleg rendelkezésre álló pénzügyi keretből csak a pilot projekt megvalósítását javasolja. A teljes megvalósítást csak akkor támogatja, ha erre újabb pénzforrások állnak a Program rendelkezésére.

(7. sz. melléklet)

9.) Egyebek

Az AT Elnöksége az MTA Pszichológiai Intézetének azt a kérését, amely számítógépes ábrák diaprojektorra történő átvitelét lehetővé tevő eszköz beszerzésére a Program támogatását kéri (650 eFt) nem támogatja.

Az 1996-os pénzügyi tervben nem szerepel a diszciplináris centrumok további anyagi támogatása. Az AT Elnöksége ezzel kapcsolatban javasolja, hogy ne szűnjön meg ez a fajta támogatás, hiszen a szakmai centrumok teljesen ellehetetlenülnek és a Program csak hálózatfenntartó feladatot fog a továbbiakban ellátni, mint az Internet szolgáltatók nagy része és megszűnik, mint szakmai Program.

Az Elnökség tájékoztatást kapott arról, hogy az eddig a Program felügyelete alá tartozó ún. domain név osztást már nem a Program megbízottai végzik, hanem erre egy más Internet szolgáltatóhoz tartozó személy lett megbízva.

Már más Internet szolgáltatóktól is olyan javaslatok érkeztek a Programhoz, hogy ezt a feladatot semlegesesen az NIIF Programnak, vagy a HUNGARNET Egyesületnek kellene ellátni.

Az Elnökség javasolja, hogy a domain név osztás kerüljön vissza a Program vagy a HUNGARNET Egyesület felügyelete alá, és ebben a Program bizottságaiban résztvevők lehetőségeikhez mérten járjanak el.

Budapest, 1996. szeptember 8.

Az emlékeztetőt összeállította: Springer Ferenc (NIIFP KI)

Látta:

-----
társelnök